

Datum
2019-01-29
Vår referens
Aida Kiani
Sekreterare
aida.kiani@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Beslut om placering av valsedlar och valsedeldistribution inför Europaparlamentsvalet 2019 VN-2018-39

Sammanfattning

I ärendet föreligger förslag till beslut om placering och distribution av valsedlar vid val till Europaparlamentet 2019.

Förslag till beslut

Valnämnden föreslås besluta

1. Valnämnden beslutar att valsedlar vid valet till Europaparlamentet 2019 ska distribueras och placeras i valsedelstall på det sätt och i den ordning som närmare redogjorts för i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse VN 190205 Beslut om placering av valsedlar och valsedeldistribution inför Europaparlamentsval 2019
- Affisch - utläggning av valsedlar EP 2019

Beslutsplanering

Valnämnden 2019-02-05

Ärendet

Placering av valsedlar

Valnämndens hantering av valsedlar regleras i 6 kap 7 § samt 8 kap 2 § vallagen (2005:837). Härav framgår bl.a. att det i anslutning till ett röstmottagningsställe ska ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut. Om detta inte är möjligt får en sådan plats istället ordnas inne i lokalen. Endast partier som har anmält deltagande i valet senast 30 dagar före valdagen har rätt att lägga ut sina valsedlar. Av vallagen i övrigt framgår att röstmottagarna ska hålla ordning på samtliga valsedlar.

Valnämnden ansvarar enligt vallagen för att valsedlar för de partier som vid något av de två senaste valen fått mer än 1 % av rösterna alltid finns på plats på röstmottagningsstället, samt blanka valsedlar. Övriga partier som i rätt tid anmält deltagande i val och som vill lägga ut sina valsedlar ansvarar enligt vallagen själva för att distribuera dessa till röstmottagningsstället.

Det är valnämnden som beslutar hur valsedlarna ska placeras i alla val- och röstningslokaler inom kommunen. Alla partiers valsedlar ska presenteras på ett likvärdigt, ordnat och överskådligt sätt.

Inför val till Europaparlamentet 2014 lämnades en rekommendation från Valmyndigheten på hur valsedlarna kan placeras och presenteras. Förslaget bygger på placering i bokstavsordning utifrån partinamnet på valsedeln i den modell av valsedelstall som valmyndigheten tagit fram. Om bokstavsordning beslutas av valnämnden bör denna ordning gälla samtliga valsedlar, och inte bara de valsedlar som valnämnden enligt lag ska tillhandahålla. Bakgrunden till valmyndighetens rekommendationer är att man vill säkerställa att alla valsedlar tillhandahålls på ett likvärdigt sätt. Man vill även förebygga diskussioner på röstmottagningsställena rörande placeringen av valsedlar mellan partiföreträdare, allmänheten och röstmottagarna. Ett tydligt system för utläggning av valsedlar underlättar även för väljaren att hitta sitt parti.

För valet till Europaparlamentet finns det, förutom blanka valsedlar, 10 olika namnvalsedlar (Arbetarepartiet-socialdemokraterna, Centerpartiet, Feministiskt Initiativ, Liberalerna, Kristdemokraterna, Miljöpartiet de gröna, Moderata Samlingspartiet, Piratpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet) som valnämnden har en skyldighet att tillhandahålla. Tillkommer det ytterligare partier behöver dessa partiers valsedlar skjutas in på rätt plats i bokstavsordningen, vilket kan leda till en omsortering av valsedlarna för att kunna bibehålla bokstavsordningen under hela röstmottagningen. Det är röstmottagarnas ansvar att då se till att denna omsortering blir gjord enligt beslutad bokstavsordning och röstmottagarna måste få information och utbildning om rutiner för detta. Beslutad ordning ska gälla samtliga val- och röstningslokaler i kommunen och bör finnas uppsatt i varje lokal.

Valkansliet föreslår att samtliga valsedlar vid valet till Europaparlamentet 2019 placeras i bokstavsordning utifrån partinamnet på valsedeln i enlighet med valmyndighetens förslag samt att valsedlarna ska placeras i valsedelstall av den modell som valmyndigheten tidigare tagit fram. Valkansliet föreslår vidare att de av valkansliet framtagna affischerna, sätts upp i samtliga vallokaler och röstningslokaler för att informera om valnämndens beslut avseende placering av valsedlar, se bilaga 1.

Till följd av ett nytt lagkrav som träder i kraft inför EP-valet 2019 om skärpt krav för skydd av valsedlar för att säkra valhemligheten ska röstmottagare placera insynsskydd på samtliga valsedelstall i vallokalerna. Valsedelstall i röstningslokalerna är försedda med färdigmonterade insynsskydd.

Utläggning av valsedlar

Vad gäller utläggning av de valsedlar som partierna själva lägger ut, och som valnämnden inte har någon skyldighet att hantera utöver ansvaret för ordningen bland alla valsedlar, föreslår valkansliet att endast röstmottagare får placera och fylla på dessa i valsedelställen. Partierna ansvarar för att distribuera sina valsedlar till röstmottagningsstället och ska på plats lämna dessa till en tjänstgörande röstmottagare.

Röstmottagarna har inte någon skyldighet att meddela när av partierna utlagda valsedlar tar slut. Partierna får vidare endast lämna så många valsedlar som får plats i anvisat fack på valsedelstället.

Vid placering av valsedelställen i röstmottagningslokalen bör i övrigt särskilt beaktas hur dessa

kan placeras så att väljarens valhemlighet bäst kan bevaras. Ett bord kan exempelvis istället för att placeras mot en vägg, vändas så att det blir en passage mellan vägg och bord där väljaren passerar för att ta valsedlar. Därigenom begränsas insynen vid val av valsedel. Röstmottagarna har en skyldighet att hålla ordning och uppsikt över valsedlarna. Denna uppsikt bör dock ske utan att väljarnas valhemlighet inskränks.

Motsvarande regler för placering och distribution gäller för röstmottagningsställen vid den s.k. institutionsröstningen och ambulerande röstmottagningen. Det kan förekomma röstmottagningsställen som inte är tillgängliga för allmänheten (exempelvis häkten) varpå partier ska ges möjlighet att överlämna valsedlar inför institutionsröstning och ambulerande röstmottagning. De inlämnade valsedlarna ska läggas ut i valsedelstället vid varje röstmottagningsställe och sparas efter varje dag för att läggas ut igen vid nästa dags institutionsröstning. På samma sätt gäller att röstmottagarna inte har någon skyldighet att meddela när av partierna utlagda valsedlar tar slut och att partierna endast får lämna så många valsedlar som får plats i anvisat fack i valsedelstället. Röstmottagarna ansvarar för att en förteckning över partier som anmält att de deltar i valet finns tillgänglig.

Ansvariga

Daniel Olsson, valchef